

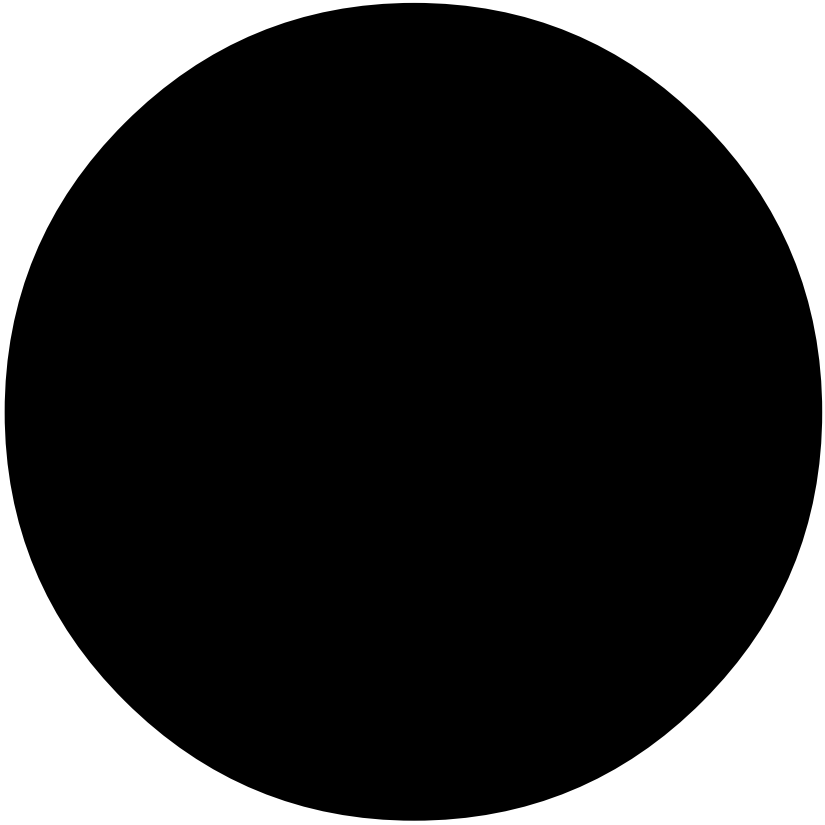
370

METALLION

Jan-Erik Ehrström



METALLION



METALLION

Jan-Erik Ehrström

Sitaatin suomennos: Yrjö Jylhää mukaillen, suomennos Jussi Pekkanen
(John Milton, Kadotettu paratiisi)

© 2019 Jan-Erik Ehrström

Julkaisija: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 9789528006404

26.10.1962

Liekit löivät korkealle kohti harmaita sadepilviä. Vaikka sade oli raskasta ja hyytävän kylmää, ei se onnistunut hillitsemään roihua. Kallioiselle rannalle pystytetty mökki oli tulessa kauttaaltaan, kivijalasta katonharjaan. Rakennus humisi ja vinkui, sen sisältä kuului ritinää ja paukahduksia tulen ahmiessa kaiken mihin pystyi, ja kitkerä savu pyöri villisti liekkien ympärillä vuorten yli puhaltavan tuulen tanssittamana.

Pienen Siglufjörðurin kylän vaatimattoman palolaitoksen miehet ottivat pari askelta taaksepäin voimakkaan puhurin heittäessä vihaisen kipinäpilven heitä kohti. Mitään ei ollut tehtävissä, tulipalo tuhoaisi rakennuksen väistämättä. Onneksi mökki sijaitsi reippaan matkan päässä kylästä, niin ei ollut pelkoa, että tuli pääsisi leviämään muihin rakennuksiin.

Mökki oli toiminut vielä jonkin aikaa sitten pienenä huoltoaseman tapaisena, mistä muistutti vanha Shellin simpukkatunnus savuavan katon harjalla. Se oli myös syy siihen, miksi tulipalo oli yltenyt puolisen tuntia sitten äkillisesti. Mökin edessä maannut ruostunut polttoainesäiliö oli räjähtänyt liekkien levittyä mökistä säiliökatokseen ja bensiinipumpulle. Pamahdus oli herättänyt koko lähitienoon.

Uteliaita kyläläisiä oli kerääntynyt joukoksi palomiesten taakse. Näillä Islannin pohjoisilla syrjäseuduilla tapahtui harvoin mitään erityisen dramaattista, joten kiivaana roihuava tulipalo oli seuraamisen arvoinen jännitysnäytelmä, josta puhuttaisiin paikallisessa kuppilassa ja troolareiden messeissä tunkkaisten kahvikulausten lomassa vielä kuukausien kuluttua.

Palomiehiltä udeltiin, oliko kukaan jäänyt liekkeihin. Siihen heidän oli mahdotonta antaa vastausta ennen kuin tulipalo oli sammunut ja rauniot tutkittaisiin. Heidän tietojensa mukaan mökissä oli asunut viime vuodet omissa oloissaan viihtyvä, höperöltä vaikuttava vanhus.

Kyläläiset tiesivät hyvin, kenestä oli kyse. Kukaan ei ollut vaihtanut miehen kanssa sanaakaan pitkiin aikoihin. Hän oli ollut hoidettavana vakavien harhojen ja pelkotilojen takia mielisairaalassa Reykjavikissa ja viettänyt kylään palaamisensa jälkeen aikansa tiiviisti mökkinsä suojissa. Jos vanhuksen oli joskus nähnyt vilaukselta ohi kulkevalta ajotieltä, oli hän mennyt kiireesti sisätiloihin.

Joku jupisi jotain muiden takaa. Palomiehet kääntyivät katsomaan puhujan suuntaan ja pyysivät muista erillään seisovaa kumararyhtistä kalastajaa toistamaan sanomansa. Mies oli vanhuksen naapuri. Hän asui kivenheiton päässä ja kertoi, että oli kuullut auton ajavan mökille ja nähnyt miesten liikkuvan pihamaalla ja säiliökatoksen liepeillä vähän ennen kuin tulipalo oli syttynyt. Hän oli ensin luullut, että joku oli ollut matkalla lahdelle nostamaan verkkoja, mutta tarkemmin kuunneltuna äänet olivat kantautuneet täältä.

Palomiehet kysyivät, millä asialla miehet olivat olleet, mutta kalastaja ei osannut vastata siihen mitään. Sanoista ei ollut saanut selvää, sillä hän oli ollut keittiön pöydän ääressä aamukahvilla ja radio oli soinut taustalla. Lisäksi miehet olivat puhuneet hiljaisella äänellä.

Kalastaja oli kuitenkin seurannut miesten toimia. Yksi heistä oli mennyt lyhyen keskustelun jälkeen mökkiin ja viipynyt siellä jonkin aikaa. Hän oli tullut ulos kiihtyneenä ja hypännyt toisen miehen kanssa maastoautoon, joka oli lähtenyt pihasta saman tien kovalla kiireellä. Kalastajalla ei ollut antaa tuntomerkkejä autosta tai miehistä. Oli ollut niin pimeää, että hän oli nähnyt niistä vain vilauksen.

Mökin katto romahti yhtäkkiä räsähtäen ja liekit hulmahtivat pihamaalle. Yleisö huudahti ja vetäytyi kauemmas roihuavaksi kasaksi luhistuneesta rakennuksesta. Paksu hiilenharmaa savupilvi työntyi hiljakseen laiskasti lainehtivan meren ylle, jääden roikkumaan sohjoisten aaltojen ylle kuin voimattomana nousemaan pilvien joukkoon.

Kyläläiset päivittelivät syntynyttä tuhoa. Mökin palaminen oli sääli, vaikka huoltoaseman toiminta olikin päättynyt vuosia sitten. Se oli ollut kyltteineen tunnettu maastomerkki. Nyt se oli menetetty.

Tulipalo laantui vähitellen. Liekit menettivät voimansa ja roihu hiipui hiljalleen hehkuvaksi hiillockseksi. Kukkuloilta puhaltava tuuli työnsi ohuiksi kiehkuroiksi hujenneen harsomaisen savun aamuyön hämärään. Mökistä jäi jäljelle vain vaivoin sateessa kytevä tuhon näyttämö ja palaneen alakuloinen haju, joka kertoi tulesta ja tuhkasta.

6.8.1962

Miksi annoin sen vanhan kusipään päästä ihoni alle? Olisin voinut yhtä hyvin olla välittämättä hänestä ja lähteä purjehtimaan pariaksi vuodeksi tropiikkiin. Siellä oli ollut upeaa. Atollit olivat kauniita ja vesi aina lämmintä. Kuinka monta kertaa olin ollut siellä? Neljä, vai viisi? Liian vähän. Muutama vuosi olisi ollut tarpeeksi.

Vene odotti Manillassa. Miehistö piti kaikesta hyvää huolta, vaikka jahtia ei käytetty kuin pari kertaa vuodessa. Ukko ei ollut astunut jalallaan kannelle aikoihin. Miksi hän oli edes alun perin hankkinut veneen?

Siksi kuulemma, että minä olin aina pitänyt merestä. Ukko oli hankkinut veneen, jonne hänellä ei ollut koskaan aikaa lähteä minun kanssani.

Minun olisi pitänyt lähteä purjehtimaan ja unohtaa kaikki. Minun olisi pitänyt lähteä sinne yksin ja nauttia elämästä. Niin minun olisi pitänyt tehdä, mutta ei. Armeija. Se oli minun ideani. Pariaksi vuodeksi tosimiesten joukkoon. Kannattiko? Oliko se sen arvoista?

Psykologi sanoisi, että halusin näyttää ukolle, tehdä täysin päinvastoin kuin mitä minulta odotettiin. Siksi minä kuljin polkuja, jotka eivät olleet ukon mieleen. Klassinen tapaus, ei yllätyksiä. Isän ja pojan tulehtuneet välit ja yhteenottoja. Pettymyksiä.

Sanoin ukolle, että minulla oli parempaankin tekemistä kuin tuhлата aikaani jossain helvetin kokoushuoneessa. Jos olisin vain sanonut sen ja tyytynyt siihen, en olisi tässä. Mutta kiukku vei mennessään. Olin kuunnellut 20 vuotta paskapuhetta.

Armeijaan lähteminen tuntui sopivalta tavalta haistattaa pitkät ukolle ja hänen houreilleen siitä, että sopisin paremmin yliopistoon, yhtiön hallitukseen ja hänen siipiensä suojaan kuin kantamaan vastuuta itsestäni. Ukko oli olevinaan jonkinlainen pasifisti, siksi sotilaspalvelus oli ollut mielestäni mitä mainioin uravalinta.

Uskoikohan ukko itsekään omia juttujaan? Nuo komeilla sanoilla koristellut puheet, joita hän piti päivällispöydässä kiiltävän mahongin, hohtavan hopean ja kimaltavan kristallin takaa olivat niin teennäisiä, että ne tekivät ukosta tragikoomisen. Ja se tapa miten hän piteli viinilasiaan julistaessaan omia totuuksiaan, se oli varmasti opeteltu jostain teatterinäytöksestä.

Olikohan hänellä aavistustakaan siitä, että hän oli karikatyyri?

Elämäni oli farssi tai muovisista hahmoista rakennettu joulukuvaelma ilman joulua, tietäjiä ja jumalan poikaa sijaisvanhempineen. Se oli kokoelma halvan kioskikertomuksen hahmoja. En tiedä olisiko kaikessa ollut enemmän lihaa ja verta, vähemmän teatteria ja naurettavaa teeskentelyä, jos äitini ei olisi häipynyt. Ymmärrän häntä kyllä täysin. Jos tuo vanha fossiili oli vähänkään oma itsensä silloin, kun he olivat yhdessä, oli paikalta pakeneminen varmasti ollut ainoa järkevä vaihtoehto. Upporikkaan teollisuusmogulin ja valokuvamallilta näyttävän naisen epäpyhä liitto, ja minä heidän rakkautensa hedelmä. Yksi oli luultavasti mukana leikissä rahan vuoksi ja toinen jonkin mitä luuli rakkaudeksi. Onhan sekin toisaalta sellainen klisee, että se naurattaisi, ellen olisi itse osa tarinaa.

Istumaan nouseminen ja lattialle kurottelu on melkein mahdotonta, mutta välttämätöntä näiden kirottujen tyynyjen takia. Niiden putoaminen vuoteesta on aina pieni murhenäytelmä, sillä en ole halunnut hälyttää hoitajaa häiritsemään minua. Viimeksi kun kävi näin, ei tyynyn nostamisesta tosin tullut mitään. Koko ylävartaloni läpi kipunoinut tuska oli lopettanut ponnisteluni lyhyeen. Miten tyynyn nostaminen voikin olla näin vaikeaa?

Ei tästä tule mitään. Avuton yksikätinen ressurkka ja melkein jalaton. Miehen irvikuva.

Pelkkiä kääreitä vasemman käden tilalla ja koko jalka kipsattuna nivusista varpaiden tyveen asti. Aikamoinen näky!

Vaikka käsivarsi on leikattu kirurgien toimesta esimerkillisen siististi irti hieman kyynärpään alta, tunnen kyllä, miten kädenselkää kutittaa. Se on haamukipua tai jotain vastaavaa, olen lukenut siitä. Ehkä rotta nakertaa parasta aikaa roskapönttöön heitettyä kättäni tai osastonhoitaja käyttää sitä neulatyynynä kutoessaan patalappuja leikkauspyydälle kuolleiden potilaiden hiuksista?

Se kranaatti.

Varo!

Kersantti oli sentään vaivautunut huutamaan jotain pudotettuaan harjoituskranaatin jalkoihini. Mitä hyötyä siitä enää silloin oli? Molemmat poterossa, ei sieltä minnekään ehdi. Ja se sählääjä selvisi parilla pienellä naarmulla, toisin kuin minä. Aivan käsittämätöntä!

Hän pudottaa kranaatin ja minulta lähtee käsi ja melkein jalkakin. Ja häneen läiskäistään pari laastaria. Todellista johtamistaitoa.

Saankohan minä mitalin? Eivätkö haavoittuneet sotilaat saa aina mitalin? Heidät palkitaan urhoollisuudesta. Mitä helvettiä sekin on? Palkitaan urhoollisuudesta, kun on saanut siipeensä taistelussa. Minun tapauksessani mutaisessa montussa kesken taisteluharjoituksen. Harjoituksen!

Mitataanko urhoollisuus desilitroina verta, jonka on vuodattanut univormussa? Sankaruutta litramitoittain. Siitä saa mitalin, ja sitä kiiltävämmän ja kauniimman mitä sankarillisempi on ollut. Urhojen saavutukset ovat suoraan verrannollisia vuodatetun veren määrään.

Ehkä lähitulevaisuuteeni kuuluu se, että Yhdysvaltojen presidentti palkitsee minut kongressin edessä ja kaikki taputtavat seisaaltaan. Naiset kyynelehtivät liikuttuneena ja katosta sataa konfetteja. Kenties ilotulitus olisi paikallaan ja kuohuviiniä, paljon sitä vähän parempaa kuohuviiniä kaikille. Minun kunniakseni, yksikätisen sankarin, joka voitti kuoleman urhoollisesti leikkauspöydällä.

Janoon kuoleva sankari!

Hapuilu kohti sivupöydällä olevaa vesilasia on ponnistus, joka saa minut puuskuttamaan kuin reippaan juoksulenkin jälkeen. Vesi on tietenkin lämmintä ja maistuu ummehtuneelta. Se on anteeksiantamatonta ottaen huomioon, että minun pitäisi nauttia parhaasta hoidosta mitä rahalla saa. Täällä kannustetaan olemaan juomatta.

Dapfnen yksityinen hoitolaitos vaikeasti vammautuneille lukee oven yläpuolella siltä varalta, että joku ei tiedä olevansa täällä. Ukko oli toimittanut minut tänne turvaan lihakirvein ja amputointisahoin varustautuneilta armeijan puoskareilta. Täällä hoito on erinomaista ja henkilökunta alansa huippuja. Pitäisikö kiittää ukkoa? Parempi vaihtoehto tämä kai on kuin sotilassairaala. Lopputulokset tosin on sama. Vasen käsi katosi jonnekin.

Ehkä tämän hoitolaitoksen arvostus on peruja siitä, että täällä on rauhallista.

Olenkohan ainoa potilas? Välillä tuntuu siltä, sillä täällä on niin hiljaista. Talossa on koko ajan ollut hiiskumattoman hiljaista. Hiljaista kuin haudassa. Mistä se johtuu? Koko sairaala on varmaankin varattu minulle, suurelle sotasankarille.

Olen muuten tuijottanut tuota kattoa aivan liian pitkään. Se on, miten sen nyt kohteliaasti ilmaisisin? Ilmeettömyydessään murhaavan tylsistytävä. Jos täällä olisi tikkaat, maalipurkki siveltiminen ja edes yksi hoitaja, jolla olisi huumorintajua, niin maalauttaisin tuohon kattoon kaikenlaista äärettömän huvittavaa. Keksisin kyllä, mitä.

Pitäisi saada ajatukset muihin asioihin, tulisi miettiä jotain muuta kuin kipua ja leikkauksia. Olen saanut täällä kirurgeilta puukkoa enemmän kuin teuraalla oleva sika. Se kersantinpaska möhlii kranaatin kanssa, ja minä olen täällä silvottavana ja ommeltavana ja taas silvottavana. Miten sille jonglööorille kävi? Pari tikkiä jalkaan ja meno jatkuu entisellään. Hänen tässä pitäisi maata tuijottamassa tuota perhanan kattoa. Hän sen kranaatin tiputti, en minä.

Kuinka monta viikkoa olen ollut täällä sen pellen ansiosta? Päivät ovat sekoittuneet toisiinsa, eikä sillä ole oikeastaan väliäkään, mitä kalenterissa lukee. En ole menossa minnekään vielä pitkään aikaan. Niin lääkärit minulle vakuuttavat vakava ilme kasvoillaan. Opeteltu ilme. Ne pillerit, mitä he syöttävät minulle ja se moska, mitä tuupataan suoniini, on turruttanut pääkoppani niin ansiokkaasti, että yö ja päivä sulautuvat yhdeksi harmaaksi mössöksi. Yhtä mielenkiintoiseksi ja sävykkääksi kuin tuo katto tuossa.

Vierailut toisivat vaihtelua, mutta sänkyni ääressä ei ole ollut ruuhkaa. Visiitit ovat sallittuja vain omaisille Dapfnen hoitokodissa vaikeasti vammautuneille. Ukko kävi joskus tapahtuneen jälkeen katsomassa minua. Ei sanonut mitään, istui vain tuolissa ja tuijotti. Näytti ahdistuneelta tai ehkä pettyneeltä. Pettyneeltä varmaankin.

Olin kai sitten pettymys, sotilaaksi karannut ainoa poika ja sitten silpoutunut lihasäkki. Toisaalta hän oli aina kokenut, etten vastannut hänen vaatimustasoaan. Ehkä hän joskus ajatteli minun jatkavan hänen jäljissään ja valloittavan maailman keksinnöillä tai edes pitävän hänen luomansa imperiumin kasassa, mutta ei minusta ollut siihen. Ei minusta ole siihen. En tiedä mihin minusta on, ei siihen ainakaan, eikä nykyään varmaan enää mihinkään.

Äiti ei ole käynyt luonani. Hän ei ole tullut vuoteeni viereen, ottanut minua kiinni kädestä ja sanonut, että kaikki järjestyy kyllä. Äidistä ei ole kuulunut mitään kahteenkymmeneen vuoteen. Olisin olettanut, että hän olisi vierailut poikansa luona tällaisena hetkenä. En edes muista häntä, mutta kyllä minulla on äiti. Kaikilla on äiti.

Miksi mietin äitiä nyt? Sen täytyy johtua lääkkeistä.

Valokuvia kehystettynä hänestä on toisen kerroksen työhuoneen kulmalipaston alimmassa laatikossa. Ukko ei pidä niitä esillä, mutta kehykset ovat kauniita ja valokuvat siististi pinossa. Luulen, että hän katselee niitä silloin, kun kaikki ovat nukkumassa ja talo on hiljainen ja pimeä.

Ne ovat hiljaiseen haalistuvia kuvia äidistä jossain aurinkoisessa puutarhassa viinilasi kädessään ja sitten ukon kanssa pienen, koristellun joulukuusen vieressä kauan sitten. Hän on siinä kuvassa raskaana. Minä olen siellä, hänen vatsansa sisällä ja odotan kärsimättömästi ulospääsyä, ja silvotuksi tulemistä. Ja toisessa kuvassa hän poseeraa kalliolla. On aurinkoinen päivä ja meri on loputon horisontti. Se tuodittaa sylissään hiljalleen hiipuvaa lastaan; suurta valkoista jäävuorta, joka kelluu ikuisesti kuvaan jäähmetyneenä. Se on minun lempikuvani äidistä siksi, että olen hänen sylissään. Olen pieni lapsi, jolla on hahtuvainen, tuulen pelmuttava tukka. Äidillä on kesämekko ja leveälierinen hattu. Hän näyttää laihalta, mutta kauniilta. Huulilla on hymy, mutta silti äiti näyttää surumieliseltä.

Ne ovat pelkkiä kuvitelmia jostain tapahtuneesta, eivät aitoja muistoja. Onttoja kuvajaisia. Haamuja. Ukko ei ole puhunut äidistä montaakaan sanaa, koskaan. Kusipää. Joskus lapsena kysyin äidistä, kysyin sitä usein. Ukko vältteli aina aihetta. Ei halunnut puhua siitä. Sanoi, että äiti oli ulkomaalainen, mutta hän on poissa. Kysyin: Missä? Ukko vain hymyili tuota ärsyttävää, miettiästä tai kaihoisaa hymyään ja totesi, että äitisi on poissa. Ukko ei kerro lapselleen tämän äidistä. Kuka on sellainen kusipää?

Ehkä äiti ei tiedä, mitä minulle on tapahtunut, ukko ei varmasti ole ollut missään yhteydessä häneen. Siksi hän ei ole tullut katsomaan minua sairaalaan. Tai sitten äiti ei välitä, ehkä hän ei vain piittaa. Hänestä ei ole kuulunut mitään.

Päänsärky on alkanut vähän hellittää. Onkohan se lääkkeiden ansiota vai onko kyse siitä, että tosiaan parantuisin tästä? En olisikaan enää kestänyt kipuja kovin paljon pidempään, ainakaan niitä, joita jouduin kärsimään leikkausten jälkeen. Aivan kuin joku olisi työntänyt hehkuvaa veistä kallooni. Onneksi nyt on helpompi olla. Ehkä päänsärky ei enää palaa. Toivottavasti se ei enää palaa.

Pyysin sirpaletta piruuttani muistoksi. Olisin tehnyt siitä kaulakorun kertomaan loistokkaasta armeijaurastani. Sirpaleesta olisi voinut muotoilla leikkisästi vaikka tunnustuslaatan, josta on taitettu toinen puoli pois. Eivät antaneet. Pitivät minua kai seonneena tai olettivat, että soitin heille tyypilliseen tapaan suutani. Ainakin jälkimmäisessä he olivat oikeassa.

Tähän vasempaan ohimoon se kuulemma osui. Hiukset on ajeltu pois tältä puolelta päätä. Leikkausarpi on hävyttömän pitkä, miten se voikin olla noin pitkä? Nyt haavaa peittää tukeva teippi, mutta sen läpi pystyy kyllä tuntemaan tikkien rivistön. Ja koviksi kokkareiksi kuivuneen veren.

Onneksi ei osunut naamaan. Mutta siitä sirpaleesta olisi kyllä saanut hienon kaulakorun.

5.6.1938

”Uskon, että voimme tehdä läpimurron jo tänä vuonna.”

”Anteeksi, mutta kuka olette väittäessänne tuollaista?”

”Tohtori Werner Stamm, Freiburgin yliopistosta. Johdan nyt tutkimusryhmää Guildfordissa. Olen tehnyt aiheesta tutkimustyötä jo useiden vuosien ajan Josif Kaufmannin, Nicholas Levyn ja muutaman muun kollegani kanssa. Viimeisimmät kokeemme ovat olleet erittäin lupaavia ja olen vakuuttunut, että ennen vuodenvaihdetta saamme valmiiksi ensimmäisen prototyypin.”

Muu seurue naurahti huvittuneesti nahkaisten nojatuoliensa uumenissa.

Stamm hädin tuskin erotti sikarinsavun läpi hämärässä, raskain huonekaluin sisustetussa ja tummin puupaneelein katetussa huoneessa istuvaa neljää keski-ikästä ylittänyttä miestä. Se ei ollut tarpeen. Stamm tiesi kyllä, millaisia ilmeet olivat.

Lontoon kuninkaallinen seura luonnontieteiden edistämiseksi oli osoittanut hänelle viimeisen kolmen vuoden aikana, miten ennakkoluuloinen ja haluton se oli ajoittain edistämään luonnontieteitä. Etenkin, kun kyseessä olivat tavanomaisuudesta poikkeavat menetelmät tai teknologia, josta seuran niin kutsutuilla asiantuntijoilla ei ollut syvällistä tuntemusta.

Nämä olivat niitä hetkiä, jotka muistuttivat Stammia karulla tavalla siitä, miten katkeraa oli ollut jättää vuosien varrella rakkaaksi tullut Freiburgin yliopisto. Hän olisi mieluummin tehnyt tutkimustyötään Saksassa, siellä hänen kunnianhimoisia pyrkimyksiään oli arvostettu aivan eri tavalla. Ilmapiiri oli kuitenkin muuttunut valtakunnankanslerin valtaannousun myötä niin uhkaavaksi, että hänen oli ollut pakko lähteä vaimonsa ja lastensa kanssa Englantiin.

Se oli osoittautunut viisaaksi siirroksi, sillä Saksasta oli tullut jotain sellaista, jota oli vaikea enää tunnistaa. Stamm kävi säännöllistä kirjeenvaihtoa niiden ystäviensä kanssa, jotka olivat onnistuneet vielä hiljattain pakenemaan kansallissosialistien terroria Iso-Britanniaan tai Amerikkaan. He olivat maalailleet synkkää kuvaa siitä, millaiseen painajaiseen Saksa oli matkalla. Lukuisat Stammin tuttavista ja sukulaisista olivat kadonneet viimeisen vuoden kuluessa ja koko heidän Freiburgin synagogansa oli tyhjentynyt.

Tietoisuus kotimaan tapahtumista ja monien läheisten selvittämätön kohtalo oli saanut Stammin uppoutumaan työhön aiempaakin kiihkeämmin. Hän uskoi, että se voisi hyödyttää lähiaikoina suuresti kaikkia niitä tahoja, jotka olivat asettumassa vastustamaan kansallissosialistista Saksaa.

Stamm aavisteli, että mielipuolelta vaikuttava valtakunnankansleri suunnitteli siirtoja, jotka vaikuttaisivat myös muihin maihin, ehkä koko maailmaan. Nämä toimet tulisivat ajamaan Euroopan lähivuosina kaaokseen. Oli järkevää varautua siihen kaikin mahdollisin tavoin.

”Olen kuullut teistä”, lihavin miehistä tokaisi Stammille laskiessaan brandylasinsa hitain ja harkituin liikkein ylellisesti koristellulle tammipöydälle. ”Mutta olen itse, ja varmasti monet muutkin meistä ovat... odottavalla kannalla tutkimustyönne suhteen.”

Stamm tyhjensi sormissaan pyörittelemänsä päärynälikööri-pikarin yhdellä kulauksella. ”On ilahduttavaa kuulla, että olette kiinnostuneita projektistani. Se osoittaa, että olette ajan tasalla viimeisimmästä kehityksestä tutkimusalalla, joka on huomattavan elinvoimainen myös muualla päin maailmaa.”

Lihava mies maiskutteli paksuja huuliaan herkutellessaan pienen brandysiemauksen aromeilla. ”Olemme perillä siitä, että Japanissa on tehty jonkinlaisia kokeiluja, mutta nehan ovat olleet enemmänkin sirkustemppuja kuin vakavasti otettavaa tiedettä. Mitään mainittavaa ei sielläkään ole saatu aikaan.”

”Tai sitten emme tiedä viimeaikaisista läpimurroista”, Stamm vastasi. ”Tuskin kuitenkaan uskotte, että japanilaiset kertoisivat meille, miten pitkällä he ovat tutkimuksissaan? Ainakaan, jos ne ovat kytköksissä keisarikunnan etuun tai sotilaallisiin tavoitteisiin. Tai kuvitteletteko, että saksalaiset olisivat yhtään halukkaampia jakamaan salaisuuksiaan muulle maailmalle?”

”Tieto kulkee kyllä tiedepiireissä, Stamm hyvä.”

”Niinkö todella? Minä uskon, että japanilaisilla on varmasti lukuisia syitä pitää tutkimustuloksensa omana tietonaan. Itse olen ollut aktiivisesti tekemisissä useiden vuosien ajan japanilaisten tiedemiesten kanssa, jotka ovat osoittautuneet erittäin osaaviksi ja asiantunteviksi ammattilaisiksi. Nyt en ole kuullut heistä vuosiin, mutta heidän kanssaan tekemäni yhteistyö vei aikoinaan omaa tutkimustyötäni monilta osin merkittävästi

eteenpäin. Kun tunnemme Japanin nykyisen poliittisen ilmapiirin, en voi olla uskomatta, että siellä ei pyritäisi edistämään keisarikunnan mahtia kasvattavaa teknologista osaamista kaikin keinoin. Tämä koskee myös omaa alaani. Enkä elättele harhaluuloja siitä, etteikö Saksassa toimittaisi vastaavalla tavalla.”

”Japanilaisilta löytyy intoa modernisoida maansa ja nostaa se keskiajalta kohti nykyaikaa, myönnän sen toki, mutta imperiumin tiedeyhteisön saavutuksiin sillä on vielä valtava matka kaikilla tieteen aloilla. Ja vaikka saksalaisilla kiistatta on omat ansionsa eri tieteenaloilla, en rehellisesti sanottuna voi uskoa, että siellä olisi julkaistu juuri mitään mainitsemisen arvoista alaanne liittyen. Tykkejä he osaavat valmistaa ja panssarivaunuja – vielä kun oppisivat niitä joskus käyttämään!”

Muu seurue naurahti hyväksyvästi. Lihava mies puolestaan nojautui eteenpäin kohti Stammia ja lausui painokkaasti: ”Alaanne liittyvistä läpimurroista en ole kuullut mitään. Se väistämättä herättää kysymyksiä projektinne relevanttiudesta.”

”Jos Yhdistyneillä kuningaskunnilla on teknologinen etumatka muihin kansakuntiin nähden, tulee meidän pitää huolta siitä, ettei se katoa. Siitä olemme varmasti samaa mieltä?” Stamm tokaisi.

Seurue mittaili Stammia katseellaan. Lihava mies laushti kyllästyneenä: ”Meillä resurssit ovat suhteessa työryhmän aiempiin saavutuksiin ja uskottavuuteen tiedeyhteisössä sekä tutkimustyön tuloksille asetettaviin realistisiin odotuksiin. Ehkä oma työnne ja julkaisemanne artikkelit eivät ole täyttäneet kaikkia kriteereitä, tai mitään niistä?”

Stamm haroi harmaita, jo harventuneita hiuksiaan ja kohensi paksusankaisten silmälasiansa asentoa kookkaan nenänsä päällä. Hänellä oli usein tapana tehdä niin, kun hän yritti hillitä itsensä.

”Kiitoksia keskustelutuokiosta, herrat”, Stamm mutisi. ”Ja suokaa anteeksi, minun täytyy jatkaa matkaani. Tutkimustyöni odottaa, eikä meillä todellakaan ole aikaa tuhlattavaksi, jos aiomme pysyä kehityksen aallonharjalla.”

Stamm nyökkäsi vielä miesten suuntaan ja lähti sitten ripeästi kohti uloskäyntiä. Hän ehti ovelle, kun kuuli ponnekkaan miesäänän selkänään takaa: ”Anteeksi, tohtori Stamm, olisiko teillä hetki aikaa vaihtaa muutama sana kanssani?”

Stamm kääntyi ja näki edessään noin neljäkymmentävuotiaan, vaalean, harteikkaan ja huomattavan pitkän miehen, jolla oli valpas katse ja sotilaallinen ryhti. Mies oli pukeutunut siistiin vaaleaan pukuun, mutta päällystakki oli rypyssä kuin sen päällä olisi istuttu ja arvokkaalta näyttävä silkikravatti oli huolimattomasti solmittu. Hän toi Stammin mieleen kovaluisen nyrkkeilijän, joka oli vahingossa eksynyt tiedeyhteisön tiloihin etsiessään lähintä pubia.

”Toki, mitä asianne mahtaa koskea?”

”Seurasin, miten puutuitte äsken noiden herrojen keskusteluun. Näkökulmanne ja käsityksenne tutkimusalastanne sekä vakaa uskonne oman projektinne edistymiseen olivat erittäin mielenkiintoista kuultavaa. Haluaisin jutella niistä lisää, kun se teille sopii.”

Stamm yllättyi puheen yläluokkaisesta nuotista. Se oli ristiriidassa miehen olemuksen kanssa. Myös kiinnostus hänen tutkimustaan kohtaan oli hämmästyttävää. Mies ei vaikuttanut ulkomuotonsa perusteella intellektuellilta.

”Anteeksi, mutta kuka mahdatte olla?” Stamm tiedusteli. ”En usko, että olen tavannut teitä täällä tai muuallakaan aiemmin.”

”Se on hyvin mahdollista. Saanko esitellä itseni: Abraham Braithwaite.” Mies kumarsi lyhyesti ja jatkoi: ”Työskentelen puolustusministeriön erityisosastossa, jonka tehtävänä on kartoittaa erilaisia keinoja, jotka soveltuvat Englantia uhkaavien vihamielisten pyrkimysten torjumiseen. Olemme kiinnostuneita rahoittamaan projekteja, joista voidaan katsoa olevan hyötyä Englannin ja Brittiläisen imperiumin etujen ja tulevaisuuden turvaamisessa.”

”Vai niin”, Stamm mutisi. Braithwaiten repliikki kuulosti rutinoituneelta. Hän oli todennäköisesti toistellut sitä useasti aiemminkin.

”Ymmärtääkseni tutkimustyönne vaatii melko suuria investointeja. Me voisimme ehkä auttaa teitä, jos havaitsemme projektinne olevan tukemisen arvoinen.”

”Olen yrittänyt saada rahoitusta valtiolta jo vuosia, mutta hakemukseni on johdonmukaisesti evätty. Olen kovasti imarreltu, jos työni on herättänyt nyt kiinnostusta. On tosin erikoista, että mielipiteet ovat muuttuneet näinkin paljon parissa vuodessa.”

Toisen maailmansodan varjo levittäytyy Euroopan ylle tohtori Stammin ryhtyessä rakentamaan konetta, jollaista ei ole vielä nähty. Mekaaninen äly saattaisi tuoda voiton vihollisesta, joka vainoaa vapaata maailmaa.

K liikkuu rajatieteitä tutkivan Ahnenerben ryhmän mukana vaivihkaa liittoutuneiden rintaman takana etsiessään kansallissosialistiselle Saksalle pohjoisesta jotain, mistä heille ei ole kerrottu. Evigheit-järjestö pitää salaisuutensa ominaan, ja K joutuukin vaarantamaan henkensä syistä, joita ei tunne.

Vuosikymmenien päässä tulevaisuudessa Adam Malouff yrittää toipua vammoistaan ja kohtaa salaperäisen vierailijan toisesta ajasta. Tämä kertoo salaisuuksia Adamin vanhemmista - ja siitä, että heillä on mahdollisuus pelastaa maailma sitä uhkaavan ydinsodan hirvittäviltä tuhoilta.

Hävittäjälentäjä Michel Lamar kamppailee hyytävän jääkauden keskellä ylivoimaista ja säälimätöntä armeijaa vastaan. Aika on loppumassa ihmiskunnan Allianssilta, kun Vyöhykkeen sotakoneet vyöryvät kohti Tornia.

Lumiliana on arianilainen Matkaaja, jonka kohtalona on kulkea Mustaan Aurinkoon, kauas ajan ja avaruuden taakse. Paikkaan, jossa Hyperboreaan kokoontuneet okkultistit odottavat Herrakansan puhdasverisen lähettilään johdattavan oikeamieliset voittoon opetustensa ja kykyjensä avulla.

Metallion kertoo tarinan epäinhimillisestä olennosta, jonka loi ihminen ja ihmisen epätoivoisesta taistelusta sitä vastaan eri aikoina ja eri paikoissa - ajan ja kohtaloiden kietoutuessa toisiinsa, kun Matkaajat pyrkivät muuttamaan väistäämätöntä.

